

МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

За министър:

Заместник-министър: *Б. Банов*

Заповед за заместване № *7009-543*

от *28.07.2015*

**УТВЪРЖДАВАМ:
МИНИСТЪР НА КУЛТУРАТА
ВЕЖДИ РАШИДОВ**

**НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА
ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВНИ ИЗПИТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА
ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

Направление: 212 МУЗИКАЛНИ И СЦЕНИЧНИ ИЗКУСТВА
Професия: 212050 ТАНЦЬОР
Специалност: 2120501 БЪЛГАРСКИ ТАНЦИ

София, 2015 г.

I. Цел на изпитната програма:

Изпитната програма има за цел организирането и провеждането на държавни изпити по теория и практика за придобиване трета степен на професионална квалификация за професията “Танцьор”, със специалност “Български танци”.

Разработена е на основата на ЗНП, ЗПОО, ЗСООМ, нормативните документи за придобиване степен на професионална квалификация.

II. Организация и съдържание на държавните изпити за придобиване на трета степен на професионална квалификация.

1. Държавните изпити за придобиване трета степен на професионална квалификация са:

- Изпит по теория на професията по обобщен конспект.
- Изпит по практика на професията.

2. Държавният изпит по теория на професията е национален и писмен, провежда се на една дата за всички ученици. Продължителността на изпита е 4 астрономически часа. В деня на изпита в запечатани пликове се представят всички теми и за всяка специалност се изтегля една тема.

3. Държавният изпит по теория на професията се оценява от изпитна комисия, определена със заповед на директора на училището.

4. Държавният изпит по практика на професията представлява изпълнение на танцов материал, съдържащ се в учебните програми по български танци и в съответствие с образователните изисквания за професия “танцьор” по съответната специалност. Провежда се по график на училището.

5. Държавният изпит по практика на професията се провежда пред комисия, назначена от директора на училището.

6. В определеното в графика време и място за провеждане на държавните изпити по теория и практика на професията, учениците се явяват с документ за самоличност.

7. Оценките поставени от изпитните комисии са окончателни и не подлежат на промяна.

III. Професионални компетенции и критерии за оценяването им

1. Професионални компетенции, придобити в резултат на обучението по теория на професията:

Таблица № 1

№	Професионални компетенции	Учебни предмети		
		1	2	3
1.	Познаване на методическите принципи и правила за изграждане на правилна постановка и танцувална техника	X		
2.	Познаване и боравене с понятията и терминологията на специалността	X		X
3.	Познаване на основните принципи и методи за работа в група	X		
4.	Познаване на принципите и методите за самостоятелна работа			X
5.	Познаване на етнографските области и стилове в българския танц	X	X	X
6.	Познаване на епохите и направленията в историята и развитието на танца	X		X
8.	Познаване на принципите за достигане на висока танцувална техника и изразителност	X		X
9.	Познаване на изискванията за здравословни и безопасни условия на труд	X		

Легенда към таблица №1

1. Главен специален предмет. Теория и методика на специалността.
2. Репертоар
3. Разчитане и описание на танца, история на танца

Критерии за оценяване на професионалните компетенции на кандидатите за придобиване на професионална квалификация за професия “танцьор” са свързани със способностите им да се реализират в областта на танца, както да се обучават и развиват в академична среда.

На това ниво от кандидатите се очаква следното:

- Да покажат, че са в състояние да разбират същността на изпитните задачи (комплексни теми) и тяхната връзка с курса, който са завършили; да демонстрират необходимите за случая компетенции.
- Могат ясно да излагат знанията си устно и писмено
- Притежават необходимите знания и умения за успешна професионална реализация
- Могат да намират самостоятелно нужната информация по конкретни теоретични и практически въпроси.

- Демонстрират разбиране на теоретичните аспекти и тяхната връзка с практическите умения в областта на професионалната танцова практика.
- Имат яснота за силните си и слаби страни в областите с които се занимават – солово изпълнение, танц в група, методически анализ.

2. Учебно съдържание и критерии за оценяване степента на усвояването му:

№	Учебни предмети Теми от учебното съдържание	Критерии на оценяване
	Главен специален предмет Методика на специалност	
1	<u>Тема №1</u> Български танцов фолклор	Степен на обхващане на проблематиката Вярност на определенията Притежава систематизирани знания
2	<u>Тема №2</u> Народни обичаи и мястото на танците в тях	Познаване и владеее на терминологията. Степен на разбиране на проблематиката. Познаване на структурата на урока и същностното съдържание на всеки раздел от него. Притежава систематизирани знания. Вярност на определенията и примерите.
3	<u>Тема №3</u> Игри с предрещаване и детски игри	Познаване и владеее на терминологията. Познаване на основните понятия по методика и теория на професията. Има правилно разбиране на принципите на самоусъвършенствването. Степен на разбиране на проблематиката.
4	<u>Тема №4</u> Тракийска етнографска област – Източна Тракия и Странджа	Познаване и владеее на терминологията. Степен на разбиране на проблематиката. Познаване на основните понятия по методика и теория на професията. Вярност на определенията и примерите.
5	<u>Тема №5</u> Тракийска етнографска област – Западна Тркия	Познаване и владеее на терминологията Степен на обхващане на проблематиката Вярност на определенията и примерите.
6	<u>Тема №6</u> Родопска етнографска област	Степен на обхващане на проблематиката Вярност на определенията и примерите Познаване и владеее на терминологията.
7	<u>Тема №7</u> Пиринска етнографска област – Разложко и Гоцеделчевско	Вярност на определенията и примерите Степен на обхващане на проблематиката Познаване и владеее на терминологията.
8	<u>Тема №8</u> Пиринска етнографска област – района на Благоевград, Петрич и Сандански	Степен на обхващане на проблематиката Вярност на определенията и примерите. Систематизиране на знанията. Грамматически правилен език Стил в изложението
9	<u>Тема №9</u> Добруджанска етнографска област	Степен на обхващане на проблематиката Систематизиране на знанията Грамматически правилен език Стил в изложението

10	Тема №10 Шопска етнографска област – Софийски, Брезнишки и Пернишки райони	Степен на обхващане на проблематиката Систематизиране на знанията Грамматически правилен език Стил в изложението
11	Тема №11 Шопска етнографска област – Кюстендилско, Ихтиманско, Самоковско	Степен на обхващане на проблематиката Систематизиране на знанията Грамматически правилен език Стил в изложението
12	Тема №12 Северняшка етнографска област – района на Враца, Видин и Монтана	Степен на обхващане на проблематиката Систематизиране на знанията Грамматически правилен език Стил в изложението
13	Тема №13 Северняшка етнографска област – балканските селища	Степен на обхващане на проблематиката Систематизиране на знанията Грамматически правилен език Стил в изложението
14	Тема №14 Учебно-тренировъчна работа - екзерсис. Видове, цел и задачи. Метод на провеждане.	Степен на обхващане на проблематиката Систематизиране на знанията Грамматически правилен език Стил в изложението
15	Тема №15 Метод на преподаване на българските танци	Степен на обхващане на проблематиката Систематизиране на знанията Грамматически правилен език Стил в изложението
16	Тема №16 Метро-ритмични строеж на българските народни танци	Степен на обхващане на проблематиката Систематизиране на знанията Грамматически правилен език Стил в изложението

3. Изпитна програма за държавния изпит по теория на професията.

3.1. Изпитни теми за писмен изпит:

Тема	План-тезис	Макс. брой точки
Тема №1 Български танцов фолклор	Исторически сведения Източници Хорото като обществено развлечение Видове хора и игри	20 20 15 15
Тема №2 Народни обичаи и мястото на танците в тях	Танцът в българската сватба Домашни и обществени празници и обичаи Коледарски танци Лазарски обичаи	15 15 15 15
Тема №3 Игри с предрешаване и детски игри	Видове игри с предрешване Кукери Калушари и джамали Детски игри	10 20 20 10

Тема №4 Тракийска етнографска област – Източна Тракия и Странджа	Характеристика на областта Етногенезис Граници Празнична система Музикални инструменти Стил, форма и характер на танците от Източна Тракия и Странджа	10 10 10 10 20
Тема №5 Тракийска етнографска област – Западна Тракия	Характеристика на областта Етногенезис Граници Поминък Архитектура Празнична система Танците на Западна Тракия	10 5 10 10 5 20
Тема №6 Родопска етнографска област	Характерика на областта Етногенезис Граници Музикални инструменти Костюми Стил, форма и характер на родопските танци	10 10 10 10 20
Тема №7 Пиринска етнографска област – Разложко и Гоцеделчевско	Характеристика на областта Етногенезис Граници Поминък Костюми Музикални инструменти Стил, форма и характер на пиринските танци от Разложко и Гоцеделчевско	10 5 10 10 5 20
Тема №8 Пиринска етнографска област – района на Благоевград, Петрич и Сандански	Характеристика на областта Етногенезис Граници Поминък Празнична система Обичаи Стил, форма и характер на танците от района на Благоевград, Петрич и Сандански	10 5 10 5 10 20
Тема №9 Добруджанска етнографска област	Характеристика на областта Етногенезис Граници Обичайна и празнична система Народни инструменти Костюми Стил, форма и характер на танците от областта	10 5 10 5 10 20

<p>Тема №10 Шопска етнографска област – Софийски, Брезнишки и Пернишки райони</p>	<p>Характеристика на областта Етногенезис Граници Поминък Костюми – Софийско, Брезнишко, Пернишко Музикални инструменти Стил, форма и характер на танците от Софийски, Брезнишки и Пернишки райони</p>	<p>10 5 10 10 5 20</p>
<p>Тема №11 Шопска етнографска област – Кюстендилско, Ихтиманско и Самоковско</p>	<p>Характеристика на областта Етногенезис Граници Архитектура Празнична система Музикални инструменти Костюми – Кюстендилски, Ихтимански, Самоковски Стил, форма и характер на танците от Кюстендилско, Ихтиманско и Самоковско</p>	<p>10 5 5 5 5 10 20</p>
<p>Тема №12 Северняшка етнографска област – района на Враца, Видин, Монтана</p>	<p>Характеристика на областта Етногенезис Граници Архитектурата на полянците Празнична система Костюми от района на Враца, Видин, Монтана Музикални инструменти Стил, форма и характер на танците от Северозападна България – от района на Враца, Видин, Монтана</p>	<p>5 5 10 5 10 5 20</p>
<p>Тема №13 Северняшка етнографска област – балканските селища</p>	<p>Характеристика на областта Етногенезис Граници Архитектурата на балканджиите Костюми Музикални инструменти Празнична система Стил, форма и характер на танците от централна северна България и балканските селища</p>	<p>5 5 10 5 10 5 20</p>
<p>Тема №14 Учебно-тренировъчна работа - екзерсис</p>	<p>Видове, цел и задачи Метод на провеждане</p>	<p>30 30</p>
<p>Тема №15 Метод на преподаване на българските танци</p>	<p>Фолклорни танци Сценични танци</p>	<p>30 30</p>

Тема №16 Метро-ритмичен строеж на българските народни танци	Връзка между музика и танц	20
	Взаимно влияние – музика, танц, костюм	20
	Фолклорни области в България	10
	Стил и характер на танцуване	10

IV. Държавен изпит по практика на професията

1. Критерии за оценяване по практика на професията

№	Критерий за оценяване по практика	Брой точки
1.	Показват усвоен материал в техническата и танцувалната част на изпита	20
2.	Музикалност и прояви на индивидуален стил в изпълнението	10
3.	Лекота и чистота на изпълнението, координация, танцувалност	20
4.	Усвояване на стилите белези на танцувания материал и неговото емоционално пресъздаване	10

1. Програма за изпит по практика на професията:

Всеки ученик трябва да изпълни следното в група:

I. Тренировъчна работа – екзерсис:

А) станка – показване на нивото на овладяване на техниката на движенията на тялото, точност на детайла на танцовото движение, амплитуда на изпълнение, ритмичност, гъвкавост, въртеливост, артистичност.

Б) среда – показване на нивото на овладяване на техниката на движенията на тялото, точност на детайла на танцовото движение, амплитуда на изпълнение, ритмичност, гъвкавост, въртеливост, артистичност.

В) диагонали – показване на нивото на овладяване на различни по сложност и ритмика завъртания.

II. Танцувална част

А) фолклорни танци от всички етнографски области на България – показване на нивото на овладяване на различните стилни характеристики, включващи задължителните основни танцови движения – напр. пайдушка, натрисане, тракийка, трополи, пружиниране с различна сила, амплитуда и бързина и други.

Б) танци и фрагменти от танци, създадени от различни автори за сценична изява.

V. Система за оценяване:

Оценяването на изпитните теми по теория на професията и на изпита по практика на професията се извършва по единни критерии, съгласно приложените таблици. За всеки критерий се определя относителна тежест в точки. Максималният брой точки е 60 точки. В зависимост от показаните знания и умения за всеки критерий могат да се получат от 0 до максималния брой точки.

- При пълно и вярно покриване на съдържанието на критерия се поставят максималният брой точки;
- При непълно покриване на съдържанието се отнемат от 20 до 50 % от максималния брой точки;
- При допуснати съществени пропуски и грешки се отнемат над 50% от максималния брой точки, които могат да бъдат и 0.
- Точките от всички критерии се събират и получената максимална сума от 60 точки се дели на 10 и се получава оценка по шестобалната система, която се изчислява с точност до 0.01.
- Окончателната оценката се формира като средноаритметична оценка по шестобалната система от оценката, поставена от всеки член на комисията с точност до 0.01.

Приложение № 1

Заявление за допускане до изпити
за професионална квалификация

/вид, наименование на училището/

ДО
ДИРЕКТОРА НА

.....
.....

**ЗАЯВЛЕНИЕ
ЗА ДОПУСКАНЕ ДО ИЗПИТИ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

от
/име, презиме и фамилия на ученика/

ЕГН Входящ номер клас

Професия специалност

Живуц на адрес:

..... Тел.....

Уважаеми господин /госпожо/ директор,

През учебната 200.../200... г. предстои да завърша XII клас и заявявам желанието си да се явя на изпити за професионална квалификация, както следва:
-Теория на професията по обобщен конспект и по практика на професията

Ученик:
/подпис/

Длъжностно лице:
/подпис/